

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

14.09.2021

Vår ref:

2021/8091

Deres dato:

27.08.2021

Deres ref:

2021/4050

Senja kommune
Postboks 602
9306 FINNSNES

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ann-Heidi Johansen, 77642233

Dispensasjon til oppføring av utedo på Lille Færøya og transport med helikopter - Bergsøyan landskapsvernområde - Senja kommune

Vi viser til søknad datert 27.08.2021, og befaring på Lille Færøya 18.06.2021.

Vedtak

Statsforvalteren i Troms og Finnmark gir dispensasjon til oppføring av utedo på Lille Færøya i Bergsøyan landskapsvernområde, og til bruk av helikopter for å frakte ut utedo.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

1. **Utedo** plasseres i skogen innenfor stranda på sørsida av Lille Færøya, der som markert i terrenget på befaring og vist på kartfoto som følger søknaden.
2. Bygget fundamenteres på betongsøyler, forankret i berggrunnen med kamstål. Jord legges tilbake rundt betongsøylene.
3. Utedo utformes som vist i tegninger fra Biotope AS, Biotope-toalett 2.0 Liten modell, se vedlegg. Bygget skal ha yttermål 2907mm lengde, 1200mm bredde, 2150mm høyde mot vest, og 2525mm høyde mot øst. Ytterkledningen skal være i tre, beiset i fargen Fjellgrå.
4. Bak utedo, på nordsida, kan det settes opp et enkelt **komposthus** i form av en kasse med låsbar dør, med mål 1,3m x 1m x 1m i samme materiale og farge som utedo, samt lav treplatt i impregneret trevirke mellom luke bak do og kasse.
5. Senja kommune eier og er ansvarlig for vedlikehold og drift av utedoen.
6. Utedo skal være åpen for alle brukere, både reiselivsbedrifter med gjester, og allmennheten.
7. Rester av materialer og avfall etter arbeidet skal tas ut av verneområdet.
8. Hogst av **skog** begrenses til rydding av tomte til utedo. Etter hogst av tomte, skal det stå igjen en skjerm med skog mot stranda. Nedsagde trær kuttes opp og legges ved bål plass på Lille Færøya.
9. Tillatelsen til bruk av **helikopter** for uttransport av utedo og materialer til montering av do og komposthus, skal skje utenfor hekketida og perioden med ferdselsforbud. Tillatelsen gjelder for **2 turer i 2021**.
10. Arbeidet med oppføring av ny utedo og opprydding etter bygging, skal være ferdig innen **31.12.2021**.

Vi presiserer at denne tillatelsen er gitt uten ansvar mht nabo-, eiendoms- eller privatrettslige forhold. Senja kommune har ansvar for å gjøre nødvendige avklaringer og inngå avtale med berørt grunneier Opplysningsvesenets fond.

Klage på vedtak

Vedtaket kan ifølge forvaltningsloven §§ 28 og 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. En eventuell klage med begrunnelse sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Søknaden og saksgang

Søknaden gjelder oppføring av utedo på Lille Færøya, rydding av skog der utedo skal stå, og utfrakt av utedo med helikopter.

Utedo bygges av Dividalsbygg AS, og bygges ferdig hos leverandør. Den fraktes til Lille Færøya med helikopter. Den skal heises ned, uten at helikopteret lander. Skog må ryddes der utedo skal stå. Doen skal stå litt innenfor skogkanten, plassering er vist på kartutsnitt i søknaden. Skog i forkant, ut mot sletta nedenfor, skal stå. Skog som sages ned, skal kappes og brukes til ved på Lille Færøya.

Statsforvalteren har tidligere mottatt tegninger på utedo fra arkitektfirmaet Biotope, se vedlegg, i e-post 5. mai 2021.

På felles befaring på Lille Færøya 18.06.2021, med Statsforvalteren og Senja kommune, ble plassering av utedo avklart, og markert i terrenget med pinner. Plassering er vist på bilde i søknaden.

Oppdragstaker for kommunen befarte senere området for å planlegge gjennomføring, og kom fram til at det ikke lar seg gjøre å bruke jordskruer på grunn av grunnforholdene, men at det må støypes betongsøyler på stedet.

Det har vært kontakt mellom Statsforvalteren og kommunen og oppdragstaker flere ganger for å avklare praktisk gjennomføring.

Regelverk Bergsøyan landskapsvernområde

Formålet med Bergsøyan landskapsvernområde er å bevare et område med en typisk skjærgårdsnatur med tilliggende holmer, skjær og gruntvannsområder med et vakkert natur- og kulturlandskap, og dets dyreliv. Området har særlig betydning for sjøfugl.

Ifølge verneforskriften § 3 punkt 1 må det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Eksempler på det er oppføring av nye bygninger, anlegg og varige eller midlertidige innretninger, uttak, oppfylling og planering av masse, og henleggelse av avfall. Opplistingen er ikke uttømmende. I § 5 i verneforskriften er det bestemmelser for hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Anlegg som det er søkt om er ikke nevnt i de bestemmelsene.

I tråd med § 4 punkt 12, er ikke bestemmelsen til hinder for uttak av trevirke til brensel til bruk på stedet.

Etter verneforskriften § 3 punkt 4 er motorferdsel på land, og start og landing med luftfartøy og lavtflyging under 300 m, forbudt.

Ifølge naturmangfoldloven § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Søknaden skal vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Det vil si at den skal vurderes ut fra tilgjengelig kunnskap, og om det er nødvendig å legge føre-var-prinsippet til grunn, samlet belastning skal vurderes, og hva som er miljøforsvarlige måter å gjennomføre tiltaket på.

Forvaltningsplan for Bergsøyan landskapsvernområde med dyrelivsfredning ble vedtatt 11. desember 2018. Forvaltningsplanen inneholder bl.a. retningslinjer for behandling av saker, og besøksstrategi for verneområdet.

Kommunen er myndighet til å vurdere bruk av helikopter etter motorferdselloven.

Vurdering

Verneverdiene i Bergsøyan er både knyttet til naturlandskap og kulturlandskap, og til dyreliv, spesielt sjøfugl.

Utedo

I forvaltningsplanen står det i retningslinjene for behandling av saker etter verneforskriften, at alle anlegg og innretninger, også fysiske tiltak for tilrettelegging for friluftsliv, må det søkes om etter verneforskriften. Det gjelder blant annet for do. Tiltak det gis tillatelse til skal være i tråd med vedtatt besøksstrategi.

Vurderinger av hva som kan gjøres av tiltak for tilrettelegging for bruk i forhold til vernevedtakets formål og verneverdiene i Bergsøyan, er gjort gjennom arbeidet med forvaltningsplanen.

Interesseavklaringer knyttet til bruk, og avveininger av hvilke tiltak som kan gjennomføres hvor, er gjort i arbeidet med besøksstrategien for Bergsøyan. Besøksstrategien er en del av vedtatt forvaltningsplan. Besøksstrategien legger opp til en differensiert forvaltning der Store og Lille Færøya har fokus på besøk, og tilrettelegges for friluftsliv og reiseliv. Færøysanden på Store Færøya tilrettelegges for hovedtyngden av besøk. Lille Færøya tilrettelegges som et avlastningsområde for Store Færøya og alternativt landingssted ved andre værforhold. Lille Færøya tilrettelegges med lavere grad av fysiske tiltak enn Store Færøya. Et annet strategisk grep er at tilretteleggingstiltak skal ha høy kvalitet og være enhetlige i hele området. Tiltakene skal være tilpasset landskapet. Anleggene skal også være åpne for alle brukere, både reiseliv, besøkende og allmennheten.

Tiltaket det søkes om er ikke listet opp i tiltaksplanen i forvaltningsplanen, men tiltaket er likevel i tråd med vedtatt besøksstrategi. Et konkret tiltak for Lille Færøya som er med i tiltaksplanen, er bål plass vest for stranda. Dette tiltaket er gjennomført. Lille Færøya er et mye brukt utfartssted, både til dagsturer, overnatting, og turer med servering. Ut fra erfaringer de siste sesongene, og med tanke på etablering av bål plassen, mener vi det er behov for en utedo for å unngå forsøpling og toalettavfall. Utedoen vil bli stående i nærheten av bål plassen og det mest brukte strandområdet.

Utedo utformes i tråd med tegninger fra Biotope, Biotope-toalett 2.0 Liten modell, se vedlegg. Doen har lignende utforming som do på Store Færøya, tegnet av samme firma.

Utedoen er tilpasset toalettløsningen Biolan Populett 200 og Biolan Urinal. Doen har to utskiftbare og portable dunker. Når den ene fylles, settes den andre i drift, og den første settes til kompostering. For å unngå at lokket åpnes, er det behov for å bygge et enkelt komposthus i form av en tett kasse med dør for adkomst på baksiden, tilsvarende det på Store Færøya. Mål 1,3m x 1m x 1m i samme trevirke, og med samme farge som toalettbygget. For ikke å være til sjanse, og for at dunken skal få stå i fred, er det nødvendig å skjule den, samtidig som det må være praktisk å bytte den. På befaringa så vi at det er plass til å sette den på baksida av doen.

Plassering av utedo med kompostkasse er avklart på befaring og markert i terrenget med pinner, og markert på situasjonskart vedlagt søknaden. Bygget skal orienteres i øst-vestlig retning, slik at inngangsdør blir på sørsiden.

I sårbarhetsvurderingen i forvaltningsplanen går det fram at det for strandområdet på Lille Færøya er lite i konflikt i forhold til verneverdier. Naturtypen der utedoen skal stå, er kartlagt som skogsmark, i en blanding av bærlyngskog, svak lågurtskog og storbregneskog. Det er ingen registrerte kulturminner der, det er ikke det mest sentrale området for fugl, og det er ikke ferdselsrestriksjoner der.

I landskapsvernområdet er ikke enkeltplanter fredet. En del av verneformålet er imidlertid å bevare et vakkert naturlandskap. Plantelivet og vegetasjonen er en del av landskapet. Det er ikke tillatt med aktivitet som vesentlig endrer landskapets art eller karakter, det vil si det vil være restriksjoner på f.eks større hogst. Det er ikke forbud mot å fjerne enkelte trær.

Helikopter

Samlet sett er Bergsøyan en svært viktig viltlokalitet med nasjonal verdi. Området er et viktig funksjonsområde for fugl og sjøpattedyr hele året. Det fungerer som hekkeområde, trekkområde vår og høst, myteområde, matletingsområde og overvintringsområde. Viltlokalitetene Store Færøya og Lille Færøya er vurdert som viktige med regional verdi. Uttransport med helikopter planlegges nå på senhøsten. Det vil si utenfor hekkeperioden og den mest sårbare tida for fugl. Bruk av helikopter vil være rasjonelt, aktiviteten pågår i begrenset tid, og setter ikke spor i terrenget. Vi vurderer det som en miljøforvarlig måte for å få transportert ut store elementer til tiltaket. Samtidig vil det være med mindre risiko og mer praktisk enn uttransport med båt. Rester av materialer og avfall etter arbeidet kan tas ut av området med båt.

Samlet vurdering

Oppføring av utedo med kompostkasse på Lille Færøya, samt transport med helikopter, vurderer vi ikke vil være i strid med verneformål eller redusere verneverdi. Arbeidet er i tråd med vedtatt forvaltningsplan og besøksstrategi, og er tenkt utført på en slik måte at den samlede belastningen holdes nede.

Med hilsen

Heidi Marie Gabler (e.f.)
seksjonsleder

Ann-Heidi Johansen
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

OPPLYSNINGSVESENETS FOND

Postboks 535 Sentrum

0105

OSLO

TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE KULTUR

Postboks 6600 Langnes

9296

TROMSØ